

Glas SV. MARTINA

JANUAR 2024

V NOvem LETU

Bomo letos kot kristjani ukrepali, ko bodo ob rob postavljenih naše vrednote in prepričanja? Se bomo pustili zapostavljanju zgolj na podlagi naše vere, češ da gonimo proti toku, zaustavljamo napredek? Uspeh bo dosežen le z našimi dejanji. Ne smemo si zatiskati oči pred tistimi, ki Boga zavračajo, pač pa je naša naloga, da jim pomagamo, da spet najdejo Kristusa. Ljudem, ki so mogoče le malo zmedeni, moramo pokazati, da so sprejeti v družbi pravih kristjanov in da Bog je prava pot. Mi moramo biti tisti, ki odstranjujemo zmedo iz družbe s tem, da širimo Kristusov nauk med tistimi, ki jih je prevzela skušnjava, namesto da si pred njimi zatiskamo oči ter jih označujemo kot izgubljene primere. Zmedo bomo najbolje odstranjevali z lastnim zgledom. Pravi kristjan se ne sme ukloniti pred skušnjavo, pač pa mora do svojega zemeljskega konca čim bolj delovati v ljubezni in spoštovanju do sočloveka ter poskušati, da zaradi nas glas o živem Kristusu seže do vseh ljudi, ki so ga zapustili.

Žirovski mladinec

Izdaja Župnija Žiri,
Jobstova cesta 34, 4226 Žiri.

Odgovarja: Andrej Jemec, župnik.

Naklada: 500 izvodov.

Župnijska pisarna je odprta:

- vsak ponedeljek od 16⁰⁰ do 17³⁰;
- vsak četrtek od 10⁰⁰ do 12⁰⁰;
- ob cerkvenih in državnih praznikih je pisarna zaprta;
- v juniju, juliju in avgustu je pisarna odprta le po svetih mašah.

E-pošta: andrej.jemec@rkc.si

Spletna stran: <http://zupnija-ziri.si>

Facebook profil:

<https://www.facebook.com/ZupnijaZiri/>

Tel.:

040 395 979 (župnik Andrej Jemec)

Duhovni pomočnik:

mag. Franci Mihelčič

Tel.: 069 915 204

E-pošta: francmihel@gmail.com

Kontakti duhovnikov po bolnišnicah:

Bolniška župnija UKC Ljubljana:
041 613 378 (g. Anže Cunk)

Bolnišnica Jesenice:

051 826 055

(g. Tilen Oberwalder Zupanc)

Bolnišnica Golnik:

031 358 021 (g. Franc Brečko SDB)

Dogodki v januarju

- Vse večerne svete maše so ob 18⁰⁰;
- **vsako sredo** ob 17⁰⁰ molitvena ura pred Najsvetejšim v kapeli;
- **vsak četrtek od 20⁰⁰ do 21⁰⁰** adoracija (tiho češčenje) Najsvetejšega v kapeli;
- **3. januar** – ob 20³⁰ srečanje Mlajše zakonske skupine;
- **5. januar** – dopoldne obisk starejših in bolnikov po domovih;
- **6. januar** – ob 8⁰⁰ zaključek trikranjevske in adventne akcije s sveto mašo v župnijski cerkvi (veroučenci prinesejo s seboj hranilnike adventne akcije);
- **6. januar** – ob 20⁰⁰ srečanje zakonske skupine DIŽ;
- **11. januar** – ob 20⁰⁰ srečanje Starejše zakonske skupine;
- **12. do 14. januar** – duhovne vaje za prvoobhajance na Bledu;
- **13. januar** – ob 19³⁰ v župnišču srečanje SKVO;
- **15. januar** – ob 20⁰⁰ srečanje Mešane zakonske skupine;
- **17. januar** – ob 20³⁰ srečanje Četrte zakonske skupine;
- **19. do 21. januar** – duhovne vaje za birmance 8. razreda na Bledu;
- **20. do 21. januar** – od 8⁰⁰ v soboto do 7⁰⁰ v nedeljo župnijski svetopisemski maraton;
- **20. januar** – ob 15⁰⁰ v župnišču na Suhi dekanijško srečanje bralcev Božje Besede;
- **20. januar** – ob 20³⁰ srečanje zakonske skupine Sirah;
- **21. januar** – pri vseh mašah mesečni »ofer« za župnijsko cerkev;
- **21. januar** – ob 9⁰⁰ mladinska sveta maša;
- **22. januar** – ob 18³⁰ srečanje uredništva Glasa sv. Martina;
- **25. januar** – ob 19⁰⁰ v župnišču priprava staršev in botrov na krst;
- **26. do 28. januar** – duhovne vaje za birmance 9. razreda na Bledu;
- **28. januar** – ob 11³⁰ krstna nedelja;
- **1. februar** – ob 10³⁰ sveta maša v domu SeneCura;
- **2. februar** – pri vseh svetih mašah blagoslov sveč;
- **2. februar** – dopoldne obisk starejših in bolnikov po domovih;
- **3. februar** – ob 8⁰⁰ sveta maša z blagoslovom sv. Blaža zoper bolezni v grlu;
- **3. februar** – ob 19³⁰ v župnišču srečanje SKVO;
- **3. februar** – ob 20⁰⁰ srečanje zakonske skupine DIŽ.

V decembru so se od nas poslovili:

- Vesna Pečelin, Igriška ulica;
- Franc Frlic, Partizanska cesta;
- Milena Bogataj, roj. Oblak, Novovaška cesta;
- Antonija Šinkovec, roj. Novak, Čevljarska ulica;
- Ciril Pišlar, Logaška cesta;
- Miroslav Seljak, Mrzli vrh.

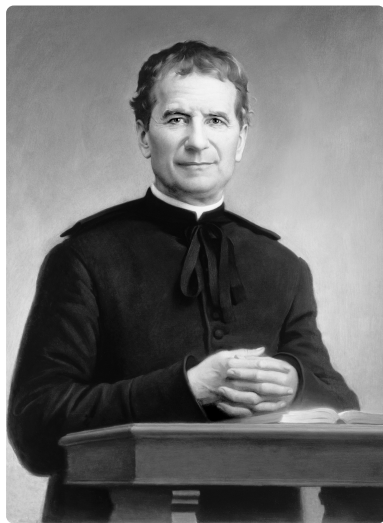
Domačim izrekamo iskreno sožalje in naj bo Bog vaša tolažba!

DON BOSKO IN NAŠA KARIZMA

Karizma je Božji dar. Daru ni mogoče niti zahtevati niti pričakovati. Dar lahko le sprejmemo in smo hvaležni zanj. Vsak človek je obdarovan. Nekateri pa so obdarovani še posebej za določeno poslanstvo v Cerkvi in družbi. Že apostol Pavel pravi: *»Imamo različne milostne darove, pač po milosti, ki nam je bila dana. Če ima kdo dar preroštva, naj ga uporablja v skladu z vero. Kdor ima dar služenja, naj ga uporablja za služenje. Kdor ima dar učenja, naj uči. Kdor ima dar spodbujanja, naj spodbuja«* (Rim 12,6–8). Tako je sv. Janez Bosko prejel dar posebne ljubezni do mladih. Za mlade se je popolnoma daroval in tako izpričal svojo vero v usmiljenega in ljubečega Boga. Po navdihu Svetega Duha je povabil mnoge sodelavce, moške in žene, posvečene in laike, da bi sodelovali in nadaljevali njegovo poslanstvo med mladimi. Tako je tudi nam sestram hčera Marije Pomočnice zaupano poslanstvo oznanjevanja Jezusa Kristusa med otroki, mladimi in družinami v vrtcu, v domu duhovnih vaj, v študentskem domu, v katehezi in na oratorijih, v mnogih župnijah in na škofijah ... Don Bosko je zapisal: *»Zapomnite si, da je vzgoja stvar srca in da je samo Bog njegov gospodar. Nič nam ne bo uspelo, če nas Bog ne nauči te umetnosti in nam ne da ključev.«* Pri našem apostolskem poslanstvu je preventivni sistem don Boskova duhovna in pedagoška dediščina, ki ima tri temeljne sestavine: razum, vero in ljubeznivost. Z don Boskovimi besedami nam razum pravi, da je *»v vsakem mladem človeku, tudi najbolj zanemarjenem, neka točka, ki je občutljiva za dobro«*. Vera, ki se hrani z Evharistijo, spovedjo, molitvijo, Božjo besedo, Marijo, je izvir, brez katerega ni mogoče razumeti naše karizme. Ključ ljubeznivosti pa nam narekuje način ljubezni do mladih in vseh ljudi.

Kot don Bosko tudi me obljublamo, da bomo po Marijinem zgledu in priprošnji do zadnjega diha živele za mlade. Da bomo v Jezusovem imenu naredile vse, da bi

mladim pomagale postati poštene državljani in dobri kristjani. Hvaležne smo, da smemo sodelovati pri tem. To je naša pot svetosti.

Vsem voščimo Božje bližine in miru ob letošnjih božičnih praznikih ter blagoslovljeno novo leto.

s. Martina Golavšek, FMA

SVETOPISEMSKI MARATON V NAŠI ŽUPNIJI

Potekal bo od 20. januarja od 8⁰⁰ do 21. januarja do 7⁰⁰. V cerkvi bodo v nedeljo prej seznamili, kamor se boste vpisali za branje. Dobrodošli v čim večjem številu!

USTANAVLJAMO OTROŠKI PEVSKI ZBOR NAŠE ŽUPNIJE

Vsi otroci od 1. do vključno 6. razreda ste povabljeni, da se pridružite novoustanovljenemu otroškemu pevskeму zboru naše župnije. Prvo srečanje bo v soboto, 27. januarja, ob 10⁰⁰ v župnišču. Vsi, ki imate veselje do petja, lepo povabljeni!

MLAJŠE UPOKOJENKE POVABLJENE, DA SE NAM PRIDRUŽITE...

Skupina žena, ki skrbi za čistočo skupnih prostorov v župnišču in za župnijsko cerkev, vabi vse mlajše upokojenke, da se jim enkrat mesečno pridružijo pri čiščenju skupnih prostorov. Župnišče in cerkev sta naš skupni dom, zato se skupaj potrudimo za njuno lepoto in domačnost. Javite se g. župniku ali Anici Kumer ali Hildi Pečelin. Vse lepo povabljene!

VERSKA STATISTIKA ŽUPNIJE ŽIRI V LETU 2023

KRSTI

Starši ste prejem zakramenta svetega krsta omogočili in obljubili versko vzgojo 26 otrokom: 12 deklicam in 14 dečkom (preteklo leto 35 otrokom). Od teh jih je bilo 15 iz cerkvenega zakona, 1 iz civilnega in 10 iz nezakonske skupnosti. Botri so zgled in verska opora otroku (in staršem), zato more biti boter le tisti, ki je povezan z Bogom in s Cerkvijo po molitvi in zakramentih (spoved, nedeljska maša, sveti zakon ...). Krščeni smo spodbuda na poti vere novim rodovom!

POROKE

V letu 2022 je sveti zakon doma sklenilo samo 5 parov (preteklo leto 12). V drugih župnijah so se v lanskem letu poročili 3 naši župljani (preteklo leto 3). S tem so povabili Boga v svoj odnos - ga, postavili na skalo'. »Veliko poslanstvo družine je: narediti prostor Jezusu, ki prihaja, sprejeti Jezusa v družino, v osebi otrok, moža, žene, starih staršev - kajti Jezus je tam.« (papež Frančišek). Bogu hvala za vse iskrene in pogumne, ki sprejmete, v zvestobi čuvate in živite Ljubezen ...konkretno v vašem življenju!

POGREBI

Cerkveno pokopanih je bilo 48 naših župljanov: 18 moških in 30 žensk (preteklo leto 40). Civilnih pogrebov v tem letu v naši župniji je bilo 25 (preteklo leto 14). Najstarejša je

imela 104 leta, najmlajši je bil star 37 let. Žarnih pokopov je bilo 44 (preteklo leto 37), s krsto pa 3 (preteklo leto 3), pogreb z raztrosom je bil 1 (preteklo leto 0). Previdenih (so prejeli zakramente za umirajoče) je bilo 31 župljanov (preteklo leto 22), neprevidenih (brez zakramentov) pa 16 (preteklo leto 18). Škoda je, da odlašamo z zakramenti in brez Božje pomoči vstopamo v večnost. Domači ste lepo povabljeni, da poskrbite za zakramentalno življenje vaših domačih.

OBHAJILO

V tem letu je bilo podeljeno 40.000 obhajil (preteklo leto 39.500). K prvemu svetemu obhajilu je pristopilo 22 tretješolcev (preteklo leto 22). Obhajilo je Jezus, ki se nam podarja. Nevredno prejetje obhajila je nedopustno (npr. ob pogrebi, za praznike) od ljudi, ki niso cerkveno poročeni, niso *redno* pri nedeljski maši in niti enkrat na leto pri spovedi. Prav tako nerazumljivo in žalostno pa je, če kdo zelo poredko prejema Kruh Življenja. Tak kristjan s tem siromaši najbolj samega sebe, pa tudi druge (kot človek, ki ne bi užival hrane) – hira. Bog-Ljubezen pa je tu za nas.

BOLNIŠKO MAZILJENJE

V tem letu je prejelo bolniško maziljenje 73 župljanov (preteklo leto 95). Za prve petke sva duhovnika redno obiskovala 19 župljanov (bolnih in starejših je sicer precej več). Včasih je komu nerodno povabiti duhovnika, čeprav le-ta prinaša Boga, ki odpušča, kreпча in odrešuje bolnega/ostarelega. Duhovnik ne prinaša smrti, ampak Življenje – Boga! Tako lepo je, ko domači redno (*mesečno*) omogočite svojim, da se spravijo z Bogom in ga prejmejo v obhajilu, ter doživijo Božjo bližino (najdragocenejši dar).

ŠTEVILO NEDELJNIKOV

Vseh prebivalcev naše župnije je okrog 5.000, od tega 4.500 katoličanov. Povprečno število nedeljnikov v letu 2023: 540 (146 moških, 233 žensk in 161 otrok). Podatki kažejo na rahel porast števila nedeljnikov (preteklo leto je bilo povprečno število nedeljnikov 510). Predvsem so se verniki oddaljili od zakramentov v »korona« čas. Nedelja je središče življenja vsakega kristjana, s katero pokažemo, kako imamo radi Boga. Zato nam nedeljska sveta maša ne sme biti nikoli odveč. Verni, ki poznate ljubezen, ki jo ima Bog do nas, to radi tudi pokažete (tako je tudi med ljudmi-ko imamo nekoga radi). Bogu hvala za vse, ki Bogu izrekate svoj 'DA' in ste posredniki milosti tudi za one, ki ga ne poznajo, ali so se obrnili proč od njega. Kako veliko poslanstvo imamo!

HVALA VSEM, ki prostovoljno darujete svoj čas in talente za življenje naše župnijske skupnosti: bogoslužni sodelavci, kateheti, čistilke, krasilke, gospodinja in občasne kuharice, župnijski in gospodarski svet, mežnarja, organist, zborovodje, voditelji različnih skupin, skavti, sodelavci spletnih strani in župnijskega glasila, molivci, vsi, ki se odzovete na različne akcije v župniji, ter vsi, ki na skrit način pomagata pri delu v župniji. Vsi to delate brezplačno v korist vse župnijske skupnosti. Zahvaljujem se tudi vsem dobrotnikom naše župnije, vsem, ki jo redno podpirate. Bog vam povrni za vse vaše darove, vaš darovani čas v korist naše župnije in za vse molitve, s katerimi jo podpirate. Naj bo župnija resnično dom za vse župljane. Bog vas živi!

Mašni nameni

1.1. PON	8 ⁰⁰	+ Marija in Nuša Strlič ter Franc Jesenko za blagoslov novega leta	MARIJA, SVETA BOŽJA MATI; novo leto
2.1. TOR	7 ⁰⁰	+ Frančiška Vozel za srečno zadnjo uro	sv. Bazilij Veliki in Gregor Nacianški, škofa in cerkvena učitelja
3.1. SRE	18 ⁰⁰	+ Ivka Beovič in Angela Pagon, obl. za naše pokojne in v dober namen	Presveto Jezusovo ime
4.1. ČET	18 ⁰⁰ DOBRAČEVA	+ Veronika Grošelj, obl., ter za zdravje in po namenu; + starši Jereb in Oblak	sv. Elizabeta Seton, redovnica
5.1. PET	18 ⁰⁰	+ Matevž Pečelin, obl.; + Mateja Gruden, obl. + Majda Jesenko, roj. Trček, obl.; + Erna Treven	sv. Emilijana, devica
6.1. SOB	8 ⁰⁰	+ Berta Mlinar, obl.: + Janez in Mirko Košir (Tabor), obl.; za nove duhovne poklice	GOSPODOVO RAZGLAŠENJE – SVETI TRIJE KRALJI
7.1. NED	7 ⁰⁰	+ Pavel Jenko (Žirovski Vrh); + Venceslav Cankar + Seljak in Rupnik	NEDELJA JEZUSOVEGA KRSTA
	9 ⁰⁰	+ Stanislav Jurca, obl.; za župljane	
8.1. PON	18 ⁰⁰	+ Francka in vsi Cigale; + starši Trček ter sestri Milena in Majda; za zdravje	sv. Severin Noriški, opat
9.1. TOR	7 ⁰⁰	po namenu za Alpino; v dober namen	sv. Hadrijan, opat
10.1. SRE	18 ⁰⁰	+ Pavel Pečelin; + Cecilija Možina, obl. + Julka Rotar in Julka Žakelj	sv. Gregor Niški, škof in cerkveni učitelj
11.1. ČET	18 ⁰⁰ DOBRAČEVA	+ Marko Čar, obl.; + Marjan Kristan, obl., ter starši Šifrar in Kristan	sv. Pavlin Oglejski II., škof
12.1. PET	18 ⁰⁰	+ Marjan Peternel; + Zdravko Pišljari, obl. + Janez Strel, obl.	sv. Tatjana, mučenka
13.1. SOB	8 ⁰⁰	+ Majda Frlic + Cilka in Jože Mlinar ter Burnikovi	sv. Veronika Milanska, devica
14.1. NED	7 ⁰⁰	+ Gabrijel Vegelj, obl.; za župljane + Andrej in Maggy Selak ter vsi Kraljevi	2. NEDELJA MED LETOM – NEDELJA VERSKEGA TISKA
	9 ⁰⁰	+ Ciril Pišlar, 30. dan; + Mirko in starši Čar (Selo); + Alojzija Seljak	
15.1. PON	18 ⁰⁰	+ Ivana in vsi Kavčič v zahvalo Hermini za pomoč	sv. Absolom, koprski škof
16.1. TOR	7 ⁰⁰	+ duhovnik Jože Trošt	sv. Honorat, škof
17.1. SRE	18 ⁰⁰	+ starši in stari starši Cankar; + Marjan Peternel	sv. Anton Puščavnik, opat
18.1. ČET	18 ⁰⁰ DOBRAČEVA	+ Karel in Gašper Eisele ter starši Miklavčič + Terezija Trček (Dražgoška) ter Stričkovi + Cecilija Jereb (Loška 94), obl.	sv. Marjeta Ogrska, kneginja; začetek tedna molitve za ednost kristjanov
19.1. PET	18 ⁰⁰	+ Anton Tratnik; + Filip Kavčič	sv. Makarij Aleksandrijski, opat

20.1. SOB	8 ⁰⁰	+ Dragica Podobnik, obl.; + Boris Treven	sv. Sebastijan in Fabijan, mučenca
21.1. NED	7 ⁰⁰	+ Franc, Alojzija in Janko Čadež + Ivana in Maks Pečelin; + starši in brat Mlinar + Marija in Franc Bogataj	3. NEDELJA MED LETOM – NEDELJA BOŽJE BESEDE
	9 ⁰⁰	+ starši in brata Kogovšek (Izgorje) + Justin Stanovnik, obl.; za župljane	
22.1. PON	18 ⁰⁰	+ Marjanca in Franc Trček + Rezka Jereb (sosedje)	sv. Vincencij, diakon in mučenec
23.1. TOR	7 ⁰⁰	+ Ciril Žebovec	sv. Ildefonz, škof
24.1. SRE	18 ⁰⁰	+ Justina Derlink in Lukatovi + duhovnik Jože Trošt	sv. Frančišek Saleški, škof in cerkveni učitelj
25.1. ČET	18 ⁰⁰ DOBRAČEVA	+ Jože Žakelj v čast Svetemu Duhu za edinost in slogo	Spreobrnitev apostola Pavla; sklep tedna molitve za edinost kristjanov
26.1. PET	18 ⁰⁰	+ Janez Trček, obl.; + Ana Petrovčič, roj. dan + Pavla Dolenc	sv. Timotej in Tit, škofa
27.1. SOB	8 ⁰⁰	+ Hermina Cankar + Martina Oblak, roj. dan in god	sv. Angela Merici, ustanoviteljica uršulink
28.1. NED	7 ⁰⁰	+ Marjanca, Viljem in Peter Kogovšek, obl., ter vsi Kogovškovi in Martina Oblak + Stanislav Bogataj ter vsi Erženovi + Franc Jesenko, god; za verne duše	4. NEDELJA MED LETOM
	9 ⁰⁰	+ Pavla Kristan, obl.; + Maksa in Jakob Dolinar + Matej Žakelj, obl.; za župljane	
29.1. PON	18 ⁰⁰	+ Anton Urbančič in starši Krvina + Rado Burnik, obl., in starši + Zdenka Kolenc, obl., in vsi Kolenc	sv. Valerij, škof
30.1. TOR	7 ⁰⁰	+ duhovnik Ciril Sorč	sv. Martina, mučenka
31.1. SRE	18 ⁰⁰	za blagoslov mladine; + Terezija Trček + Boris Treven	sv. Janez Bosko, ustanovitelj salezijancev
1.2. ČET	18 ⁰⁰ DOBRAČEVA	+ Anton Mlakar, obl.; + Marica Demšar, god	sv. Brigita Irska, opatinja
2.2. PET	8 ⁰⁰	za nove duhovne poklice	Jezusovo darovanje - Svečnica
	18 ⁰⁰	+ Tatjana Dolenc; + Jože in Iztok Poljanšek	
3.2. SOB	8 ⁰⁰	na čast sv. Antonu za zdravje pri živini	sv. Blaž, škof in mučenec
4.2. NED	7 ⁰⁰	+ Tadej Vegelj, obl.; + Majda in vsi Rupnik + Ivanka in Alojz Kristan	5. NEDELJA MED LETOM
	9 ⁰⁰	+ Viljem Mlinar, obl., in Frančiška Strel + Bojan Štremfelj; za župljane	

PESNIK, KI JE BIL GENERAL

Včasih se ljudje sprašuje(m)jo, kaj narediti v dani situaciji. Nekateri ljudje znajo dobro analizirati, videti slabosti in prednosti določene odločitve, vendar se na videz »ne odločijo« za nobeno možnost, čeprav se dejansko odločijo za najslabšo možnost: pustiti stvari tako kot so oziroma prepustiti se toku. Posamezniki lahko sicer naredijo napačno odločitev in v njej trmasto vztrajajo, lahko pa ob spoznanju zgrešenosti odločitve odločitev spremenijo. Zopet drugi pa naredijo pravo odločitev. Odločitev je namreč vedno do neke mere tveganje. Staro pravilo pa je, da je v odločanju pravilno tisto, kar se kaže kot težje. Tu mi vedno prihaja na misel sv. Jožef, ki je v stiski iskal najboljšo rešitev, jo prenesel pred Boga in se odločil za najboljšo.

Če odločitev ljudje naredimo ob pravem času, premikamo tok zgodovine. Takim ljudem rečemo, da so »bili ob pravem času na pravem mestu!« Redki posamezniki v takih trenutkih postanejo voditelji. To se je še kako pokazalo tudi v obdobju slovenske poti v demokracijo in samostojnost. Nekateri izmed takratnih mož in žena so postali pravi voditelji, drugi so stali ob strani ali v ozadju.

Eden izmed mož, zelo pomembnih za našo narodno zgodovino, je bil **Rudolf Maister**. Kot pri vsakem človeku je bila tudi pri njem pomembna »predzgodovina«, se pravi starši in stari starši, šolanje, okolje, kjer je prejel vrednote, ljubezen do slovenskega jezika, kulture, slovenke domovine.

Rudolf Maister se je rodil 29. marca 1874 v Kamniku. Njegov oče Franc je bil tam višji finančni preglednik. Njegova mati Franja, roj. Tomšič, je bila Dolenjka iz Trebnjega. Osnovno šolo je obiskoval v Mengšu in Kranju, nižjo gimnazijo pa v Kranju. 5. in 6. razred gimnazije je obiskoval v Ljubljani. Sledil je odhod v kadetsko šolo na Dunaj. Leta 1894 bil kot kadet dodeljen domobranskemu pešpolku v Ljubljani.

Naj najprej povzamem podobo Rudolfa Maistra kot pesnika. Kot pesnik se je Rudolf Maister namreč udeleževal že zelo zgodaj. Že v 4. gimnazijem razredu v Kranju je ustanovil in urejal pisan dijaški list »Internos«, v 5. gimnazijskem razredu v ljubljanski list »Večernica«. Z odhodom v vojaške šole na Dunaj ni opustil ne pesništva ne ljubezni do materinega jezika in slovenske domovine. V letih 1892–94 je bil izredni član ljubljanske »Zadruge« ter ji pošiljal pesmi in prozo v oceno. Pri »Vesni« je objavljaj pod psevdonimom Vuk Slavič, nato pod imenom Vojanov pri drugih časopisih. Strokovnjaki pravijo, da je njegova lirski pesem usmerjena v realizem in rada prehaja v dekadentstvo, zato so njegove *Poezije* (Ljubljana 1904)

poleg krepke erotike in satirične šale namešane z mnogotero prešerno, včasih skoraj cinično neskladnostjo; v baladi se pozna močan Aškerčev vpliv. Pozneje se je njegova pesem zresnila; iz narodne odločnosti, ki je tudi v Poezijah zelo očitna, izraste močna osvobodilna težnja; zlasti pesmi tik pred svetovno vojno kažejo izrazito bojevitost, na primer Matjažev sonet. Druga Maistrova pesniška zbirka *Kitica mojih* (Maribor 1929) je izraz zrele moške lirike in epike. Iz njih govori krepka vojaška pesniška osebnost, ki čuti človeško in narodno gorje; predmeti so mu svetovna vojna in koroški pohod. V tej zbirki je pesnik končno našel tudi svojo osebno obliko in v njej prepesnil celo nekaj starejših pripovednih pesmi.

Skok v pregled Maistrove vojaške kariere pa nam ga prikaže kot domoljubnega vojaka, ki je sicer ljubil svojo državo, ljubil pa je predvsem in še bolj svojo slovensko domovino, njen jezik in kulturo. V avstro-ogrski vojski je bil v času Maistrove službe eden izmed uradnih jezikov poveljevanja tudi slovenščina (predvsem v slovenskih pešpolkih).

Kot častnik je služboval v Ljubljani, Celovcu, Przemyslu, Celju in Mariboru. Leta 1903 je naredil strelsko šolo v Brucku ob Litvi, 1907 pa šolo v Gradcu. Zaradi očitnega narodnega prepričanja je imel mnogo službenih neprijetnosti; med svetovno vojno je bil tri mesece in pol konfiniran v Gradcu, dokler ni dr. A. Korošec posredoval pri cesarju Karlu, da se je vrnil v Maribor. Tu je postal poveljnik črnovojniškega okrožja za Spodnjo Štajersko.

V obdobju prizadevanj za status »južnoslovanskih« narodov Avstro-Ogrski (Slovencev, Hrvatov in Srbov iz Vojvodine) je bil Maister v stiku s politikom in duhovnikom dr. Antonom Korošcem. Udeleževal se je sej Narodnega sveta za Štajersko in bil v stalnem stiku s slovenskimi častniki. Tako se je 1. novembra 1918 s pooblastilom Narodnega sveta s 15 častniki in 87 vojaki polastil Maribora in postal komandant vse Spodnje Štajerske; mariborski Narodni svet ga je imenoval za generala, dasi je bil v avstrijski armadi po svojem činu na vrsti šele za podpolkovnika. Ker Maister ni dobil od nikoder zaprosene pomoči, nemško govoreče avstrijsko čuteče prebivalstvo Maribora pa se je pripravljalo na preobrat, nemško govoreči železničarji pa so stavkali, je 9. nov. 1918 mobiliziral in zbral toliko vojaštva, da je v zgodnjih urah 23. novembra razorožil Schutzwehr (belo-zeleno gardo) in tako zagotovil Maribor. 25. novembra je zasedel Špilje in v nekaj dneh vso severno jezikovno mejo od Radgone do Dravograda. Tako je Maistrova zasedbena črta ostala v tem delu domovine sedanja državna meja. Njegovo imenovanje za generala je Narodna vlada v Ljubljani priznala šele 1. decembra istega leta, ko ga je imenovala za polkovnika z naslovom in pooblastili generala. Dr. K. Verstovšek je generalsko pozicijo utemeljil kot nujnost za uspešnost ravnanja Narodnega sveta za Štajersko. Malo pozabljam, da je Maistrovo imenovanje za generala bilo hkrati imenovanje za poveljnika Slovenske vojske. Narodni svet je namreč ustanovil Slovensko vojsko, Maistra imenoval za poveljnika, vojaškega duhovnika Josipa Klobovsa pa za glavnega kurata. Žal je ta (prva, sic!) Slovenska vojska imela le nekajmesečno življenje. Bila pa je. To je pomembno. Tega ne smemo pozabiti!

Samostojno poveljstvo je Maister ohranil do 23. januarja 1919, ko je general Krsta Smiljanić, poveljnik srbske kraljeve armadne divizije v Ljubljani, obiskal Maribor in se Maistru zahvalil za obrambo severne meje. V dneh od 30. novembra dalje, prve dni decembra 1918, si je Maister v zvezi s poveljnikom koroške meje, gen. štab. stotnikom Alfredom Lavričem, zasnoval načrt, da zasede Celovec, toda pogajanja med »jugoslovansko« in dunajsko vlado so to preprečila; neugodno je vplivala tudi stavka železničarjev v Mariboru od 29. novembra do 12. decembra.

Za čas koroške ofenzive 1919 je bil Maister poveljnik labodskega oddelka s 4 bataljoni, 4 baterijami in oddelkom konjenice ter prodiral v smeri Dravograd–Št. Pavel. Za zasluge v tej

ofenzivi je dobil red belega orla 3. vrste z meči. 28. novembra 1919 je bil sprejet v skupno armado kot divizijski general. Po ofenzivi je prevzel poveljstvo nad vojaštvom in orožništvom na vsej koroški črti in kot častni predsednik Narodnega sveta za Koroško vodil priprave za plebiscit. L. 1920 je bil kot spremljevalec regenta Aleksandra imenovan za častnega kraljevega adjutanta, 1921 za predsednika jugoslovanske razmejitvene komisije za Italijo in vršil to službo do 2. oktobra 1923, ko je bil upokojen. Živel je v Mariboru. Za njegove vojaške in narodne zasluge ga je odlikoval predsednik Češkoslovaške Masaryk z vojnim križem, 28 obmejnih občin ga je imenovalo za častnega občana, nekatera mesta (Ljubljana, Maribor, Kamnik) pa so po njem imenovala tudi ulice.

Ne vemo natančno, kako je bil Rudolf Maister kot Slovenec in vojak zadovoljen z izidi prve svetovne vojne. Iz prvotne ideje, da bi najprej znotraj Avstro-Ogrske kot tretja (ali četrta) entiteta nastalo kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov, je nastala Kraljevina Slovencev, Hrvatov in Srbov pod srbsko krono. Hitro je iz nje nastala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, nedolgo za tem so nastale banovine (kjer je bilo slovensko ozemlje razdeljeno) in Kraljevina Jugoslavija (z diktaturo).

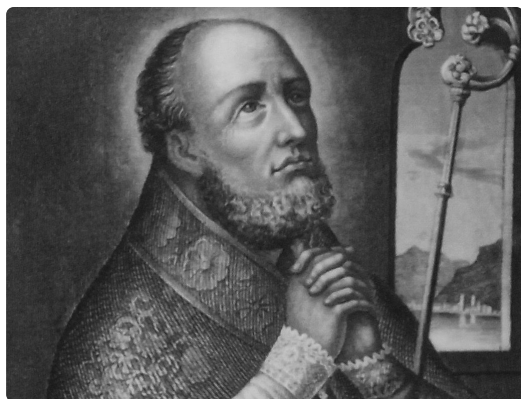
Kakorkoli že, v času, ko je bilo potrebno, je opravil svojo nalogo, in to dobro. Kot Slovenec in vojak je tvegala, obranil severno narodno mejo, bil poveljnik (PRVE!) Slovenske vojske. Le še nekaj desetletij je bilo potrebno, da smo dobili svojo narodno državo Slovenijo s Slovensko vojsko.

Dr. Jože Plut

Vir: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi340526/> (15.12.2023) in Jože Plut, *Za pravice človeka*, Družina, Ljubljana 2002.

SV. FRANČIŠEK SALEŠKI – ZAVETNIK NOVINARJEV

V dobi, ko informacije potujejo s svetlobno hitrostjo, se za hip ozrimo nazaj k osebnostim, ki so utrle pot novinarski etiki in resnici ter si prizadevale za mir na svetu. Priznam, ko so me prosili, naj napišem ta prispevek, ki ga berete, o zavetniku (katoliških) novinarjev sv. Frančišku Saleškem, nisem vedela skoraj nič o njem. Zato sem z veseljem začela z raziskovanjem za glasilo Župnije Žiri, kraja, kjer se je dolgo nazaj začela moja radijska in novinarska pot na takratnem Radiu Žiri, na katerega imam nepozabne in izjemno lepe spomine.

Sv. Frančišek Saleški je v prvi vrsti zavetnik novinarjev, pa tudi pisateljev (bil je plodovit pisec) in učiteljev. Njegov god praznujemo 24. januarja. Rodil se je 21. avgusta leta 1567 v Thoresu v Franciji. Najprej je študiral pravo, ki ga je kasneje opustil in se zavezal duhovniškemu poklicu. V prvih letih duhovništva se je veliko ukvarjal s pridiganjem. Zavetnik novinarjev je postal zaradi domislice svojega časa. Ker na prižnici ni dosegel rezultatov, ki jih je želel, se je odločil, da bo svoje misli objavil na letakih, ki jih je raznašal po hišah in jih pritrjeval na zidove. Res ga je odlikoval inovativen pristop komuniciranja z (laično) javnostjo, ki pokaže, da je bil mnogo pred svojim časom. Znana pa so tudi njegova prizadevanja za mir. Na vprašanje, kaj lahko posameznik naredi za mir na svetu, je preprosto odgovoril: »Za začetek bo dovolj, da neha loputati z vrati!« Umrl je 28. decembra 1622 v Lyonu v Franciji. Njegova dediščina nam je lahko navdih, saj je zagovarjal temeljne vrednote, kot so resnica, razumevanje, spoštovanje (do občinstva) ter odgovorno poročanje in pisanje. Obenem pa je uspešno krmaril tudi po burnih vodah verskih delitev, ki so v luči konfliktov in vojn aktualne še danes, ko ostaja utopična želja, da bi namesto meča raje izbrali pero!

Monika Tavčar

ŽUPNIJSKA ROMANJA V LETU 2024

Zaradi vojnih razmer v Gazi predstavljamo župnijsko romanje v Sveto deželo za eno leto.

Predvidoma bo namesto romanja v Sveto deželo letošnje župnijsko romanje v Lurd od 27. do 30. aprila.

Romanje v Medžugorje bo od 19. do 22. septembra.

